

Representantforslag 124 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Torbjørn Røe Isaksen, Sylvi Graham, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Elisabeth Røbekk Nørve

Dokument 8:124 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Røe Isaksen, Sylvi Graham, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Elisabeth Røbekk Nørve om alternativ turnus

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er en omforent målsetting at norsk offentlig sektor skal levere gode velferdstilbud til ulike grupper av brukere, innenfor et rammeverk av anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Like fullt er det dessverre slik at strukturelle utfordringer, som stor bruk av midlertidig arbeidskraft, innslag av uønsket deltid og høyt sykefravær, ofte har en nær sammenheng med måten man har valgt å organisere arbeidslivet på.

Dagens turnusordninger med sterke arbeidstidsbegrensninger fører flere problemer med seg. De bidrar til en sløsing med hardt tiltrengt arbeidskraft. Resultatet av dette er større bruk av deltidsstillinger enn ønsket, noe som bidrar til at eksempelvis pleie- og omsorgssektoren blir en lite attraktiv arbeidsplass. Mange deltidsstillinger fylles videre opp av ufaglærte, som i visse sammenhenger kan svekke kvaliteten på de tjenestene som skal leveres. Turnusreglene gjør også at det for ledere er vanskelig å få turnusen til å gå opp fra uke til uke. Det er mange personer som skal på vaktene, og sammen med høyt sykefravær fører det til at mye av tiden går med til å innkalle ekstravakter og vikarer.

For å skape bedre velferdstjenester og samtidig styrke arbeidstagerens arbeidsvilkår, samt redusere sykefraværet, har flere kommuner hatt forsøksordninger med bruk av såkalt alternativ turnus innenfor visse omsorgstilbud. Eksempler på dette kan være:

- Langvakter hver fjerde helg i stedet for normale vakter hver tredje helg.
- «Nordsjøturnus» med flere lange vakter på rad.
- Medleverturnus hvor de ansatte bor med brukerne to og tre døgn av gangen.

Forsøkene er utarbeidet i samarbeid mellom arbeidstagerne og arbeidsgiverne, med fastsatt evaluering underveis. Alle forsøkene har gjennomgående positive resultater. Blant annet innebærer alternativ turnus flere heltidsstillinger og mindre uønsket deltid. Virksomhetene med alternativ turnus har opplevd betydelig nedgang i sykefravær. Lederne på sin side har fått mer tid til å drive faglig oppfølging av sine ansatte, og mye mindre av tiden går med til rene logistikkoppgaver.

Det bør, etter forslagsstillerens mening, tilstrebes å ha et regelverk som tillater fleksible og forutsigbare arbeidstidsordninger. Forslagsstillerne mener positive erfaringer med bruk av alternativ turnus er et sterkt forsøk fra de aktuelle kommunene om å bedre turnusen til mange deltidsansatte. Alternativ turnus vil i tillegg føre til at brukerne får en lettere hverdag, fordi de får færre å forholde seg til i løpet av en arbeidsuke.

Arbeidsmiljøloven åpner i dag for at fagforeninger med innstillingsrett kan inngå avtale om endringer i arbeidstidsbestemmelsene. Dersom det er behov for svært avvikende ordninger, er det tradisjon for at partene etter nøye avveininger sammen kommer fram til løsninger som er gode for alle berørte parter. Problemet med denne ordningen er imidlertid at beslutningsmyndigheten ikke ligger til en lokal overenskomst mellom den lokale fagforeningen og arbeidsgiveren, men heller foretas i sentralledet i fagforeningen. Dette kan i teorien føre til situasjoner hvor partene kommer frem til enighet lokalt, men at fagforeningen sentralt hindrer gjennomføring eller

videreføring av alternativ turnus. Det er forslagsstillerens klare oppfatning at beslutninger som treffes nær brukerne av velferdstjenester, også er de som er mest treffsikre for å levere gode tjenester. Det bør derfor være et tilstrekkelig krav om at formelle drøftinger om avvik i arbeidstidsbestemmelser skjer lokalt, og at overordnet vurdering og ansvar for eventuell godkjenning av avvik legges til Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynets vurdering skal legge stor vekt på at det er oppnådd enighet lokalt mellom arbeidsgiver og arbeidstager.

Forslag

På denne bakgrunn fremsettes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i arbeidsmiljøloven, hvor all endring av arbeidstiden utover ti timer skal godkjennes av Arbeidstilsynet etter formelle drøftinger mellom arbeidsgiver og fagforeningene lokalt.

29. april 2010